

KONSTENS HUS
VID HAVET

TAITEENTALO
MEREN ÄÄRELLÄ

ART HOUSE
BY THE SEA

CHAPPE

Gustav Wasas Gata 11
10600 Ekenäs, Finland

chappe.fi

Mediatiedote 9.9.2025

Metsän olentoja näyttely 10.10.2025–22.2.2026 Chappessa, 2. kerros (Clara & Lindö)

Yli sata vuotta sitten ruotsalainen taiteilija **John Bauer** (1883–1918) samoili Smoolannin metsissä. Luonnoslehtiöönsä hän tallensi puunrunkoja, juurakoita, sammaleita, kiviä ja eläimiä. Näiden luonnonhavaintojen pohjalta syntyi hänen omaperäinen kuvamaailmansa. Sympaattiset peikot, herkäät prinsessat, pikkuiset tontut ja muut salaperäiset metsän olennot ovat vuosikymmenten saatossa kiehtoneet sekä lapsia että aikuisia.

Näyttelyssä on esillä John Bauerin klassiseen *Troll*-portfolioon kuuluvia grafiikan lehtiä sekä luonnoksia, jotka on lainattu Jönköpingin lääninmuseolta (Bauerin perinnön haltija). Näyttelyn kolmisenkymmentä teosta - grafiikka ja luonnokset – avaavat, miten John Bauer loi kuvituksia ja, miten hän työskenteli tarinankerronnan kanssa. Bauerin luomat olennot, syvällä kansanperinteessä juurtuneet, ovat toimineet inspiraation lähteenä näyttelyn nykytaiteilijoille. Omanlaisilla ilmaisutavoillaan ja tekniikoillaan taiteilijat **Valtteri Alanen ja Eglé Šiménaitė, Meri Hallenberg, Denisse Islas, Kristiina Kivimäki, Anni Oja, Lotta Rapeli, Sarah Råholm, Mailis Saralehto ja Maija Westerholm** ovat luoneet teoksia, jotka synnyttävät mielenkiintoisen vuoropuhelun John Bauerin maagisen kuvamaailman kanssa.

John Bauerin teokset on lainattu Bauerin perintöä hallinnoivalta Jönköpingin maakuntamuseolta (Ruotsi). **Runar Gottbergin** veistokset ovat Länsi-Uudenmaan museon kokoelmasta ja yksityishenkilöiltä lainassa.

Näyttely on toteutettu Chappen, Lastenkulttuurikeskus Färin (Turku) ja Jönköpingin maakuntamuseon (Ruotsi) yhteistyönä. Näyttelyn kuraattoreita ovat Chappen intendentti FT Pia Hovi; Lastenkulttuurikeskus Färin toiminnanjohtaja MA Marika Leinonen-Vainio ja Jönköpingin maakuntamuseon dokumentaatio- ja kokoelmapäällikkö FT Martin Sundberg.

JOHN BAUER

John Bauer syntyi (1882–1918) Jönköpingissä ja opiskeli Tukholmassa Teknillisessä koulussa sekä Althinin maalauskoulussa. Hän aloitti Taideakatemiassa vuonna 1900, jossa perinteistä opetusta antoi muun muassa historiamaalari Georg von Rosen (1843–1923).

CHA C CHAPPE CHAPPE
AP CHAPPE PPECH P
CHAPPEC P CHAP CHAP E

KONSTENS HUS
VID HAVET

TAITEENTALO
MEREN ÄÄRELLÄ

ART HOUSE
BY THE SEA

CHAPPE

Gustav Wasas Gata 11
10600 Ekenäs, Finland

chappe.fi

Opintovuosinaan Bauer rakastui opiskelutoveriinsa **Ester Ellqvistiin** (1880–1918), ja he avioituivat vuonna 1906. Taiteilijapariskunta Bauer teki vuonna 1908 mieleenpainuvan pitkän matkan Saksan ja Italian halki, vierailen suurissa perinteikkäissä kaupungeissa ja museoissa.

John Bauer ja Ester Ellqvist Bunn-järvellä Björkuddenissa, jossa he asuivat.

1915

Kuva: Ove Eklund

Jönköpings lääninmuseon kuva-arkisto

Opiskeluaikanaan Bauer oli jo alkanut elättää itseään kuvitustöillä osallistumalla muun muassa arvostetun lappiaiheista maisemaa ja väestöä esittävän teoksen luomiseen. Hän käytti huomattavan paljon aikaa *Tonttujen ja peikkojen joukossa* -teokseen liittyviin kuvitustöihin vuodesta 1907. Samalla hän kuitenkin pyrki löytämään paikkansa taiteilijana myös kirjan kansien ulkopuolella. Bauer otti vastaan julkisten tilojen koristemaalauksia ja osallistui aktiivisesti teatteritaiteeseen.

John Bauer toimii aikana, jolloin taidetta leimasivat suuret muutokset: siirtymä kansallisromantiikan ja realismin luontokuvauksista symbolismiin mielikuvitukselliseen muotojen ja värien maailmaan sekä varhaisen modernismin ilmaisulliseen tyyliin. Hänen taiteessaan yhdistyvät hallitsemattoman luonnon tarkat havainnot sekä jugendin, art nouveau:n ja symbolismiin tyylitelty kauneus. Tämä monipuolisuus tekee John Bauerin taiteesta helposti lähestyttävää ja samaistuttavaa yhä tänäkin päivänä.

John Bauerin lupaava taiteilijaura katkesi liian aikaisin, kun koko perhe – John ja Ester Bauer sekä heidän poikansa **Bengt** (lempinimeltään Putte, syntynyt 1915) – menehtyivät traagisesti *Vättern*-järvellä 20. marraskuuta 1918. He olivat matkalla Tukholmaan höyrylaiva Per Braheella, joka oli määrä viedä heidät

CHA C CHAPPE PPECH P
AP CHAPPE
CHAPPEC P CHAP CHAP E

KONSTENS HUS
VID HAVET

TAITEENTALO
MEREN ÄÄRELLÄ

ART HOUSE
BY THE SEA

CHAPPE

Gustav Wasas Gata 11
10600 Ekenäs, Finland

chappe.fi

kohti uutta elämänvaihetta, kun alus haaksirikkoutui syysmyrskyssä Vättern-järvellä 20. marraskuuta 1918.

John Bauerin kuvamaailma

John Bauerin luonnosta ammentamat fantasiaolennot muodostavat ainutlaatuisen vastakohtien kirjon – ne ovat yhtä aikaa hurmaavan suloisia kuin kauhistuttaviakin. Hänen luomuksensa ovat ihastuttavia sekä groteskeja ja kammottavia, kuvaten taiteilijan poikkeuksellisen monipuolista ilmaisua.

John Bauerin luonnokset tarjoavat ainutlaatuisen katsauksen taiteilijan luovaan työprosessiin. Ne paljastavat, kuinka Bauer kokeili erilaisia sommitteluratkaisuja ja rakensi kuvallista tarinankerrontaa. Monet luonnoksista muistuttavat sarjakuvaa niiden ruutujen peräkkäisasettelun ja visuaalisen kerronnan ansiosta.

John Bauerin työprosessi oli tunnollista ja moniulotteista taiteellista tutkimusta. Hän teki lukuisia versioita kustakin kohtauksesta, pyrkien löytämään optimaalisen tavan kuvata tarinan ydinsisältö.

Tarkkaavaisuutta vaati erityisesti avainkohtauksen valinta – mikä yksittäinen kuva kykenisi välittämään sadun olemuksen? Bauer pohti syvällisesti, miten visuaalisesti ilmaista sekä tapahtuman dynamiikka että hahmojen sisäiset kokemukset. Vaikka kuvituksen muoto asetti tiukat tekniset raamit, se jätti silti huomattavan tilan taiteellisille tulkinoille ja henkilökohtaiselle ilmaisulle.

LISÄTIETOJA NÄYTTELYN TAITEILJOISTA

Valtteri Alanen (s. 1994)

Valtteri Alanen on vapaa esineteatteritaiteilija, äänisuunnittelija ja kokeellinen muusikko. Alasen taiteellinen toiminta jahtaa olemassaolon perustavanlaatuisia nukketeatterillisuutta: Miten kaikki olevainen animoi kaikkea olevaa? Valtteri Alanen on Prahassa ja Turussa muodollisesti koulutettu nukketeatteritaiteilija, itseoppinut ääniteknikko sekä Trial & Theatre-kollektiivin perustajajäsen. Alanen toteuttaa esityksiä ja musiikkia sekä keikkailee ympäri Suomea ja Eurooppaa.

Eglė Šimėnaitė (s. 1992)

Eglė Šimėnaitė on liettulainen taiteilija, performanssien tekijä ja elokuvanäyttelijä, joka asuu sekä työskentelee Helsingissä ja Prahassa, Tšekissä. Eglėn taide keskittyy huopaan. Kosketuksen, valon, äänen, poissaolon ja tilassa läsnä olevien kehojen tekstuurit tarjoavat hänelle suoran tavan ihmisyyden ja ympäristön suhteen tarkasteluun – ne avaavat aistien kautta, muunneltuja maailmoja. Hän on viimeaikaissa performansseissaan tarkastellut aineettomalta vaikuttavien ilmiöiden materiaalista luonnetta: valoa kehona, ihmisyyttä äänenä, väriä kokemuksena. Eglė Šimėnaitė on suorittanut maisterintutkinnon (MFA, Devised Theatre and Contemporary Performance) Prahan esittävien taiteiden akatemiassa (DAMU).

CHA C CHAPPE PPECH P
AP CHAPPE P CHAP CHAP E
CHAPPEC P CHAP CHAP E

KONSTENS HUS
VID HAVET

TAITEENTALO
MEREN ÄÄRELLÄ

ART HOUSE
BY THE SEA

CHAPPE

Gustav Wasas Gata 11
10600 Ekenäs, Finland

chappe.fi

Runar Gottberg (1932–2016)

Karl Runar Gottbergin lapsuudenkoti oli maatila Persbölessä, Pohjassa. Lapsena hän jo teki töitä tilalla ja pelloilla. Hänen isänsä Volmar opetti hänelle verstaassa puuntyöstötaitoja, joista veistäminen oli keskeisin. Volmar luotti niin syvästi Runarin käsityötaitoihin, että hän antoi Runarille jo seitsemänvuotiaana ensimmäisen oman puukonsa. Runar ensimmäinen veistos esitti kissaa, ja 11-vuotiaana hän myi ensimmäisen puuveistoksensa. Gottberg piti veistämistä harrastuksenaan, mutta aikuisiällä - kun muut elämän velvollisuudet tulivat tielle – hän teki huomattavasti vähemmän puuveistoksia. 1960-luvulla hän alkoi käyttää veistoksissaan luonnonmateriaaleja, minkä myötä syntyivät peikkoaiheet. Runar Gottberg piti vuonna 1988 näyttelyn Tammisaaren kirjastossa, jossa oli esillä 115 puuveistosta. Gottberg laajensi taiteellista ilmaisuaan työskentelemällä myös sementin kanssa; merkittävä esimerkki tästä on *Peikkomuori* -sementtiveistos, joka sijaitsee Tammisaaren suurimmassa leikkipuistossa, Leijonapuistossa.

(Lähde: Gottberg, Wilmer. "Nekrologi". *Hufvudstadsbladet* 23.2.2016)

Meri Hallenberg (s. 1993)

Meri Hallenberg on helsinkiläinen kuvataiteilija, joka työskentelee maalauksen, kuvanveiston ja liikkuvan kuvan parissa. Teosten teemat käsittelevät muutosta ja ajan kulkua, aikaskaalan venyessä geologisiin mittoihin. Parhaillaan hän työstää pidempiaikaista eläimiin ja niiden esittämiseen liittyvää projektia, jossa eläin, elämyys ja eläintutkimus toimivat taiteellisen työskentelyn lähtökohtina.

Hallenberg valmistui joulukuussa 2024 kuvataiteen maisteriksi (KuM) Taideyliopiston Kuvataideakatemiasta. Ennen maisteriopintojaan hän valmistui kuvataiteen kandidaatiksi Kuvataideakatemiasta (2022) ja suoritti Vapaassa taidekoulussa neljän vuoden mittaiset taidemaalarin opinnot (2015–2019).

Denisse Islas (s. 1979)

Denisse Islas on taideohjaaja ja graafikko sekä Vauvojen värikylpy® -ohjaaja. Islas on valmistunut graafiseksi suunnittelijaksi Mexico City:ssä (Universidad Tecnológica de Mexico). Islas työskentelee Turussa Lastenkulttuurikeskus Färissä. Hän suunnittelee ja ohjaa taidepajoja, taideleirejä ja tapahtumia. Denisse Islas käyttää veistoksissaan perinteisiä käsityötekniikoita ja moniaistisia materiaaleja. Islas on toteuttanut näyttelyä varten kolmiulotteisia metsäolentoja neulahuovuttamalla villakuituja kiinteiksi massoiksi.

Kristiina Kivimäki (s. 1962)

Kristiina Kivimäki valmistui Turun piirustuskoulusta 1986, jonka jälkeen hän on toiminut kuvataiteilijana, sekä taideohjaajana, muun muassa Turussa Lastenkulttuurikeskus Färissä. Kivimäki on tarinankertoja, joka käsittelee vakaviakin aiheita, mutta usein huumorin avulla. Kristiina Kivimäen medioita ovat maalaus ja veistotaide, ja hän yhdistää veistoksissaan keramiikkaa ja huovutusta sekä pehmeitä ja kovia materiaaleja.

CHA C CHAPPE PPECH P
AP CHAPPE P CHAP CHAP E
CHAPPEC

KONSTENS HUS
VID HAVET

TAITEENTALO
MEREN ÄÄRELLÄ

ART HOUSE
BY THE SEA

CHAPPE

Gustav Wasas Gata 11
10600 Ekenäs, Finland

chappe.fi

Anni Oja (s. 1986)

Anni Oja on turkulainen animaatiotaiteilija. Hän on valmistunut Lapin yliopistosta taiteiden maisteriksi sekä Turun AMK:sta animaatio-ohjaajaksi. Oja hyödyntää töissään erilaisia tekniikoita digitaalisesti piirretystä ja käsitellystä kuvasta käsitöihin sekä esineanimaatioon. Hänelle keskeisintä animaatiossa on rytmi, miten sillä voi välittää tunnelmia, mielikuvia ja illuusion elämästä. Anni Ojan teoksissa esillä ovat usein konkreettiset esineet sekä herkkä materiaalin tuntu, valot ja varjot, jotka voi herättää henkiin kameran avulla. Oman taiteensa ohessa hän työskentelee muun muassa animaation opettajana, animaattorina, graafikkona ja lavastajana.

Lotta Rapeli (s. 1976)

Lotta Rapelin tausta on animaatiossa. Rapeli valmistui Turun ammattikorkeakoulun Taideakatemiasta animaatio-ohjaajaksi vuonna 2001. Lotta Rapeli on työskennellyt animaattorina, ja hän on ollut mukana vapaan kentän animaatiotuotannoissa. Lastenkulttuurikeskus Färissä hän on työskennellyt taideohjaajana yli kymmenen vuoden ajan. Tänä aikana Lotta Rapeli on monipuolisesti suunnitellut sisältöjä ja ohjannut taidepajoja, taideleirejä, harrastustoimintaa ja tapahtumia, sekä toteuttanut animaatioita lastenkulttuurikeskuksen teatterituotantoihin.

Sarah Råholm (s. 1988)

Sarah Råholm on Fiskarsissa (Raasepori) asuva ja työskentelevä tekstiilitaiteilija. Hän inspiroituu vahvasti luonnosta ja mytologiasta. Råholm valmistui tekstiiliartesaaniksi vuonna 2022, ja hän on viime vuosina perehtynyt suomalaisiin perinnetekstiileihin sekä luonnonväreillä värjäämisen mahdollisuuksiin. Råholm tutkii sienten ja kasvien muotoja, ekologiaa ja niistä saatavia värejä. Sarah Råholmin ryijyt on perinteisesti valmistettu kutoen kangaspuissa. Työ on hidasta sekä rituaalimaista, ja käytetyillä tekniikoilla on historialliset juuret.

Mailis Saralehto (s. 1976)

Mailis Saralehto (FM, TaM) on työskennellyt kuvataiteilijana vuodesta 2000 ja tutkinut teoksissaan kulttuurisia ja historiallisia kerroksia, sublimiteettia, pyhän kokemusta, maiseman rakennetta nykygotiikan vivahtein. Hän tekee pääasiassa installaatioita, veistoksia ja videoita. Saralehdon teoksia on ollut esillä valtakunnallisissa yhteisnäyttelyissä sekä yhteis- ja ryhmänäyttelyissä Saksassa, Latviassa ja Ruotsissa sekä yksityisnäyttelyissä kotimaan lisäksi Ranskassa, Saksassa ja Virossa.

Maija Westerholm (s. 1987)

Taiteellisessa työskentelyssään Maija Westerholm on erikoistunut yhdistämään nukketeatteria ja fyysistä teatteria, erityisesti naamioteatterin ja klovnerian tekniikoita. Hänen tulokulmansa taiteeseen on kokemuksellisuus ja visuaalisuus. Westerholmille on erityisen tärkeää vuorovaikutus katsojan -kokijan kanssa. Hän tarkastelee maailmaa nukketeatterin linssin läpi, jolloin esimerkiksi elottomat esineet,

CHA C CHAPPE PPECH P
AP CHAPPE P CHAP CHAP E
CHAPPEC P CHAP CHAP E

KONSTENS HUS
VID HAVET

TAITEENTALO
MEREN ÄÄRELLÄ

ART HOUSE
BY THE SEA

CHAPPE

Gustav Wasas Gata 11
10600 Ekenäs, Finland

chappe.fi

rakennukset ja tilat voivat herätä henkiin. Hänelle erityisen tärkeä työkalu on häpeä, jonka kautta teosten tunnelma aaltoilee surumielisyyden ja läsnä olevan leikkisyyden ristiaallokossa.

Lisätietoja ja yhteystiedot

- käynnit, kuvat ja muu materiaali, markkinointipäällikkö Janeta Asplund, janeta.asplund@raasepori.fi, 019 289 2514
- taide ja taitelijat, intendentti Pia Hovi, pia.hovi@raseborg.fi, 019 289 2515

CHA C CHAPPE CHAPPE
AP CHAPPE PPECH P
CHAPPEC P CHAP CHAP E